

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/31/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8210207110
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8210207110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a členov senátu JUDr. Ireny Dobňákovej a JUDr. Milana Majerníka v právnej veci žalobcu: Slovak Telecom, a.s., so sídlom Karadžičova 10, 825 13 Bratislava, IČO: 35 763 469, právne zastúpeného advokátom JUDr. Oliverom Balážom, so sídlom Bratislava 811 01. Zámocká 10, proti žalovanému: L. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXX XX, U. XXX/XX, štátny občan P., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody P. XXX XX, B.. M. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov 080 01, Námestie Legionárov 5, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, so sídlom Stropkov 091 01, Námestie SNP č. 7, o zaplatenie 1.116,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 1C/69/2011 - 111 zo dňa 7.12.2011, zhodou hlasov členov senátu takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti vo veci samej, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi istinu prevyšujúcu sumu 452,82 eur s príslušenstvom, ako aj vo výroku o náhrade trov konania.

N e p r i z n á v a účastníkom a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania.

Z a m i e t a návrh vedľajšieho účastníka na prerušenie konania.

N e v y h o v u j e návrhu vedľajšieho účastníka na podanie žiadosti Súdnemu dvoru Európskych spoločenskostí o rozhodnutie o predbežnej otázke.

P r i p ú ť a proti tomuto rozsudku dovolanie.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.116,70 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 12.4.2010 do zaplatenia a nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 314,25 eur na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko v splátkach vo výške 25,- eur mesačne, pričom prvá splátka sa stane splatnou v 15. deň po právoplatnosti tohto rozsudku a každá ďalšia splátka vždy do 15. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca s tým, že neuhradením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý dlh.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že dňa 25.11.2008 žalovaný v postavení fyzickej osoby nepodnikateľa, uzavrel so žalobcom zmluvu o pripojení - služba Rýchly internet č. 3067828, na základe ktorej začal využívať internetové služby žalobcu a kúpil od neho koncové zariadenie značky LEADTEK EXPRESSCARD č. 03331108360319 a notebook Štandard značky Acer Extensa EX5220+RI10 KUP a fakturačným obdobím od 22. do 21. dňa každého mesiaca. Doba viazanosti bola dohodnutá na 36

mesiacov. Žalobca piatimi predloženými faktúrami vyfakturoval za poskytnuté služby spolu 446,55 eur, z toho faktúrou číslo 7002949056 splatnou dňa 11.4.2010 vyfakturoval sumu 331,94 eur (zmluvná pokuta). Dňa 20.11.2008 žalovaný, v postavení fyzickej osoby nepodnikateľa, uzavrel so žalobcom Zmluvu o pripojení číslo 3061280 a jej dodatok, na základe ktorých začal využívať služby žalobcu - verejnú telefónnu službu a kúpil od neho mobilný telefón značky Nokia 6300 s dobou viazanosti na 24 mesiacov. Žalobca žalovanému za ním poskytnuté služby vyfakturoval štyrmi faktúrami celkove 670,15 eur, z toho faktúrou číslo 7911185946 splatnou 11.12.2009 sumu 331,94 eur (zmluvná pokuta). V zmysle článku 2 písm. e) Zmluvy o pripojení - Rýchly internet č. 3067828 je účastník povinný pri porušení zmluvných povinností zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tejto zmluvy vo výške 331,94 eur (10.000,- Sk) a zmluvnú pokutu pre PC/NB vo výške 663,88 eur (20.000,- Sk). V zmysle článku 4 Dodatku k zmluve o pripojení č. 3061280 je účastník povinný pri porušení zmluvných povinností zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur (10.000,- Sk). Na základe zmluvy o pripojení začal žalovaný využívať internetové služby žalobcu a kúpil od neho koncové zariadenie a notebook s dobou viazanosti 36 mesiacov. Taktiež začal využívať verejnú telefónnu službu poskytnutú žalobcom a kúpil od neho mobilný telefón značky Nokia 6300 s dobou viazanosťou 24 mesiacov. Skôr uvedenými faktúrami žalobca vyfakturoval žalovanému celkom 1.116,70 eur (suma 643,88 eur - zmluvná pokuta, suma 452,82 eur - služby). Žalovaný za poskytnuté služby nezaplatil. Platobná neschopnosť žalovaného nie je dôvodom na to, aby súd žalobu zamietol. V zmysle článku 2 písm. e) zmluvy o pripojení - Rýchly internet č. 3067828 je účastník povinný pri porušení zmluvných povinností zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tejto zmluvy vo výške 331,94 eur (10.000,- Sk) a zmluvnú pokutu pre PC/NB vo výške 663,88 eur (20.000,- Sk). V zmysle článku 4 Dodatku k zmluve o pripojení číslo 3061280 je účastník povinný pri porušení zmluvných povinností zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur (10.000,- Sk). Žalobca si uplatnil len dve zmluvné pokuty vo výške po 331,94 eur. Neuplatnil si zmluvnú pokutu za notebook vo výške 663,88 eur aj napriek tomu, že žalovaný notebook prevzal a užíval. Z hľadiska formy je dohoda o zmluvnej pokute, uzavretej medzi účastníkmi, potrebné považovať za platnú, nakoľko bola uzavretá v zákonom predpísanej písomnej forme. Súd má za to, že žalovaný neuhradil žalobcovi včas vyfakturované sumy za ním poskytnuté služby.

Z predložených listín vyplýva, že žalovaný od uzatvorenia zmlúv nemal v úmysle platiť za dojednané služby. Súd má za to, že žalovaný mal záujem získať mobilný telefón, koncové zariadenie na pripojenie k internetu, notebook a služby žalobcu využívať iba po dobu ich povinného poskytovania zo strany žalobcu. Podľa názoru súdu, nie je na mieste konštatovanie vedľajšieho účastníka, že v prípade dojednania zmluvnej pokuty ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko žalovaný nezaplatil ani jednu faktúru za poskytnutie služby od uzatvorenia predmetných zmlúv. Hneď od začiatku existencie právneho vzťahu došlo z jeho strany k porušeniu zmluvných povinností aj napriek skutočnosti, že žalobca služby poskytol, a poskytol mu aj mobilný telefón, koncové zariadenie na pripojenie k internetu a notebook. Nárok žalobcu v celkovej výške 1.116,70 eur pozostáva z neuhradených faktúr za poskytnuté služby a zo zmluvnej pokuty, ktorú účastníci zmluvy dohodli v prípade porušenia zmluvných povinností žalovaným v Zmluve o pripojení č. 3061280 a v Dodatku k tejto zmluve. Žalovaný bol povinný včas uhrádzať ceny služieb fakturovaných žalobcom. Výška uplatnenej zmluvnej pokuty je primeraná vzhľadom na zistené skutočnosti. Súd preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 1.116,70 eur. Keďže žalovaný bol v omeškaní so zaplatením žalovanej istiny, súd ho zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 9 % ročne od 12. 4. 2010, čo je dátum nasledujúci po splatnosti poslednej faktúry č. 7002949056 splatnej dňa 11. 4. 2010. Lehotu na plnenie dlžnej sumy súd určil v splátkach vo výške 25,- eur mesačne, a to z dôvodu, že sa jedná o vyššiu sumu a že žalovaný toho času je vo výkone trestu odňatia slobody. Žalovaný sám požiadal o splácanie dlžnej sumy v splátkach a žalobca s tým súhlasil. V tomto prípade došlo k odstúpeniu od zmluvy zo strany žalobcu pre neplnenie povinností žalovaného - nezaplatenie ceny poskytnutých služieb, pričom účinky odstúpenia nastali dorúčením oznámenia, že došlo k odstúpeniu od zmluvy. Všetky záväzky vzniknuté zo zmlúv o pripojení (vrátane zmluvných pokút) do momentu odstúpenia súd považuje za existujúce.

Ďalším výrokom rozsudku súd rozhodol, že nepriznáva žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi trovy konania.

Rozhodnutie o trovách konania súd zdôvodnil odkazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal k tomu náhradu trov konania pozostávajúcu zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 66,50 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 242,75 eur. Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z náhrad za 3 úkony právnej služby po 61,41 eur, z režijného paušálu 3x 7,41 eur a z DPH vo výške 41,29 eur. Vzhľadom k neúspechu súd nepriznal náhradu trov konania žalovanému ani vedľajšiemu účastníkovi.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie len vedľajší účastník. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu nad sumu 452,82 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 12. 4. 2010 do zaplatenia zamietnuť. Uplatňoval si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 182,32 eur. Ako dôvod uviedol, že časť rozsudku vo vzťahu nároku žalobcu na zaplatenie elektronických komunikačných služieb považuje vedľajší účastník za zákonný. Dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou predformulovanej štandardnej zmluvy a v celom rozsahu splynulo s ostatnými štandardnými zmluvnými podmienkami. Spotrebiteľ nemá v kontraktačnom procese s dodávateľom žiadnu možnosť osobitne si vyjednať zmluvné podmienky, ale musí pristúpiť na obsah vopred pripravených podmienok dodávateľom. Je potrebné poukázať na nevyváženosť dohody o zmluvnej pokute, pretože zmluvnou pokutou je sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. Neprijateľnosť dojednaní o zmluvnej pokute predstavuje aj časový aspekt, pretože žalobca vôbec nerozlišuje situáciu, v ktorom časovom úseku trvania zmluvy o pripojení dochádza k porušeniu povinností. Je veľmi podstatné, že súd musí realizovať súdnu kontrolu neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách in abstracto a je potrebné zdôrazniť, že napadaná zmluvná podmienka je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Pre právne posúdenie veci je mimoriadne významné správne aplikovať aj § 53a ods. 1 OZ. Vo vzťahu k iným mobilným operátorom bola zmluvná pokuta v predformulovanej štandardnej zmluve určená za neprijateľnú rozsudkom Krajského súdu Prešov z 20. 9. 2011 sp.zn. 6Co/113/2010, rozsudkom sp.zn. 2Co/137/2010 zo dňa 29. 6. 2011 a rozsudkom sp.zn. 18Co/136/2010 zo dňa 9. 5. 2011. V celom rozsahu vedľajší účastník odkázal na podrobné odôvodnenie svojho vyjadrenia zo dňa 13. 9. 2011. Pri rozhodovaní o trovách je potrebné vychádzať zo skutočností, že žalobcom boli uplatňované dva samostatné nároky, ktoré mohli byť aj predmetom samostatných žalôb. Túto samostatnosť je potrebné zohľadniť aj pri rozhodovaní o trovách konania. V konaní o nároku na úhradu elektronických komunikačných služieb bol žalobca v celom rozsahu úspešný. V konaní o nároku na zmluvnú pokutu, v ktorom vedľajší účastník vystupoval na podporu žalovaného, pretože nárok žalobcu na zaplatenie za elektronické komunikačné služby nikdy nepopieral, žalobca úspešný nebol. Preto je povinný hradiť trovy vedľajšieho účastníka. Ak by mal súd pochybnosti o legitímácii vedľajšieho účastníka na podanie odvolania, navrhol vyžiadať si stanovisko žalovaného k odvolaniu.

Na výzvu odvolacieho súdu vedľajší účastník uviedol, že nedisponuje súhlasom žalovaného k jeho vstupu do konania v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka, ani k podaniu odvolania. Žalovaného nepozná a nie je s ním v kontakte. Ust. § 201 druhá veta O.s.p. je zjavne vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorý v konaní vystupuje podľa § 93 ods. 2 O.s.p., obsolentné. Toto ustanovenie sa vzťahuje iba na vedľajšieho účastníka v zmysle § 93 ods. 1 O.s.p., ktorý do konania vstupuje z dôvodu, že má právny záujem na výsledku konania. „Ak z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom (typická druhá skupina vedľajšieho účastníctva, t.z. právnické osoby legitimované na vstup do konania ako vedľajší účastník osobitným zákonným ustanovením), môže vedľajší účastník podať odvolanie len v prípadoch, ak ho zároveň podá hlavný účastník, prípadne, ak hlavný účastník s takýmto úkonom vyjadrí súhlas (Štefček/Ficová, Občiansky súdny poriadok, Komentár - I. diel, druhé vydanie, Praha: C.H.Beck, 2012, strana 331)“. Tento názor právnej teórie je možné akceptovať, aj keď vedľajší účastník je toho názoru, že v spotrebiteľských veciach by nemala byť legitímácia vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 2 O.s.p. podať odvolanie (alebo aj iný opravný prostriedok) viazaná na súhlas hlavného účastníka, pretože existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nedokáže poukázať v konaní na neprijateľné zmluvné podmienky, ani sa v konaní náležite brániť a dokonca nemusí ani správne porozumieť významom a právnym dôsledkom odvolania, ktoré v jeho prospech podáva vedľajší účastník vystupujúci v konaní na jeho podporu. Ak by odvolací súd mal pochybnosti o legitímácii vedľajšieho účastníka podať toto odvolanie, navrhol vedľajší účastník zabezpečiť stanovisko žalovaného k tomuto odvolaniu. Pre prípad, že sa odvolací súd nestotožní s právnou argumentáciou vedľajšieho účastníka, jeho oprávnením vo veci podať toto odvolanie, navrhol vedľajší účastník podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. prerušiť toto konanie a predložiť Súdnu dvoru EÚ prejudiciálne otázky: „Či sa má čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady EÚ 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že sa nemá použiť vnútroštátne procesné pravidlo, akým je ustanovenie § 201 slovenského Občianskeho súdneho poriadku, ktorý neumožňuje právnickej osobe zameranej na ochranu práv spotrebiteľov v procesnej pozícii vedľajšieho účastníka podľa § 93 ods. 2 O.s.p. podať odvolanie proti rozsudku ukladajúcemu plnenie spotrebiteľovi z neprijateľnej podmienky, ak spotrebiteľ nebol informovaný o neprijateľnej zmluvnej podmienke. S ohľadom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci Cofidis C-473/00 nemá odvolací súd na procesnoprávnu normu - ust. § 201 O.s.p. vôbec prihliadať, resp. má jej použitie z dôvodu, že odporuje

kogentným normám európskeho práva a jej uplatnenie bráni poskytnutiu ochrany spotrebiteľovi pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS), úplne vylúčiť“. V súvislosti s týmto vyjadrením si vedľajší účastník rozšíril výšku uplatňovanej náhrady trov právneho zastúpenia na sumu 243,26 eur.

Žalobca navrhol napadnutú časť rozsudku potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Je toho názoru, že nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty je dôvodný, v žiadnom prípade nie je neprimeraný, nie je v neprospech spotrebiteľa a teda nejde o neprijateľnú podmienku. Poukázal v tejto súvislosti na názor autora Z. Kovaříka na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1. 9. 2000 sp. zn. 4Obdo/4/99, na rozsudok sp. zn. 1ObdoV/93/94. Z týchto rozhodnutí možno usúdiť, že priznanie zmluvnej pokuty v približne rovnakej výške ako práva, ktoré zabezpečuje, nevedie k neodôvodnenému majetkovému prospechu a neznamená neúmerne prísnu a bezdôvodnú sankciu, a teda nie je neprimerané. Ak by potencionálna sankcia dostatočne neodrádzala dlžníkov od porušenia svojich povinností, došlo by tým k ľahkovážnemu uzatváraniu zmlúv z ich strany s tým, že by dlžník dopredu vedel, že „príde ľahko k drahému zariadeniu“ a v prípade omeškania so zaplatením svojho dlhu, ho súd zaviazal len na doplatenie zmluvnej povinnosti, pričom predmetné zariadenie, ktorého trhová cena je rádovo v stovkách eur, získa len za „korunu“. Uvedený stav by neodvratne viedol k výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie žalobcu, čo by mohlo vyústiť do jeho insolventnosti, s nedozierňými sekundárnymi následkami. Čo do primeranosti výšky zmluvnej pokuty podporujú jeho názor aj viaceré české judikáty, a to rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 19. 5. 2005 sp. zn. 28Cdo/575/2005, rozsudok z 30. 4. 2009 sp. zn. 23Cdo/1646/2007. Navyše podľa žalobcu sa daný záväzkovo-právny vzťah vzhľadom k povahe účastníkov (podnikatelia) riadi Obchodným zákonníkom, a to na základe kogentnej normy § 261 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na názor prof. Patakyovej v Obchodnom zákonníku, Komentár, tretie vydanie, Praha: C.H.Beck, 2010, str. 743 - 744. Rovnaký názor bol vyjadrený aj v rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 16. 6. 2011 sp. zn. 2Cb/103/2010.

Žalovaný proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie nepodal. Na výzvu odvolacieho súdu, či súhlasí s tým, aby vedľajší účastník podal odvolanie proti tomuto rozsudku, žalovaný písomne oznámil, že súhlasí s tým, aby Združenie vystupovalo v konaní ako vedľajší účastník na strane žalovaného, ako aj s odvolaním podaným vedľajším účastníkom.

Podaným odvolaním nebol dotknutý výrok rozsudku v časti, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi istinu 452,82 eur, ako aj 9 % ročný úrok z omeškania od 12. 4. 2010 do zaplatenia. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť a tak ho nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Napadnutú časť rozsudku odvolací súd preskúmal bez zopakovania, či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, a preto bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený,

bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§156 ods. 1, 3 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutej časti rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimku by v tomto smere mohli tvoriť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúmaní napadnutej časti rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie vedľajšieho účastníka nie je opodstatnené.

Odvolací súd sa musel v prvom rade vypoariadať s oprávnenosťou vedľajšieho účastníka podať odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa v prípade, že takéto odvolanie nepodal v zákonnej lehote samotný žalovaný účastník, na ktorého strane vedľajší účastník vystupuje.

Podľa § 201 veta druhá O.s.p., ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Ani z ust. § 93 ods. 2, 3, 4 O.s.p., ani z ust. § 2 písm. a), či § 25 ods. 1, 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. nevyplývajú také vzájomné práva a povinnosti vedľajšieho účastníka a účastníka, na strane ktorého vystupuje, z ktorých by bolo možné vyvodiť samostatné právo vedľajšieho účastníka podať odvolanie proti rozsudku vo veci samej bez súhlasu účastníka, či dokonca proti jeho vôli. Na tom nemení skutočnosť, že účelom tzv. spotrebiteľského práva je ochrana spotrebiteľa. Ide o ochranu

subjektu právneho vzťahu „slabšieho“ oproti predajcovi (dodávateľovi) v sfére vyjednávacej sily i znalosti v dotknutej oblasti obchodu (rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27. 6. 2000 v spojených veciach Oceano Group Editoriál C-240, 244/98 bod 25). Podobne aj podľa dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. a ktorým sa dopĺňa § 93 O.s.p. o nový odsek druhý, je uvedené, že „úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovného zaobchádzania a pod.“. Na dosiahnutie tohto účelu bola vytvorená právna možnosť vzniku združení zameraných na účinnú ochranu oprávnených záujmov a práv spotrebiteľov. Takýmto právom je aj oprávnenie vstupovať ako vedľajší účastník do súdnych konaní, ktorých účastníkom je spotrebiteľ (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda má v zásade právo podať odvolanie aj dovolanie. Táto procesná legitímácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom, na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie a dovolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na stranu ktorého sa pripojil. V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitímáciu na podanie odvolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa vedľajšiemu účastníkovi priznalo viac procesných práv, než má účastník, na strane ktorého vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie alebo dovolanie aj vtedy, ak odvolanie podal účastník. Ak podá odvolanie a dovolanie len vedľajší účastník, môže ho podať len v tom prípade, ak hlavný účastník s takýmto úkonom vyjadrí súhlas. V prípade, že účastník odmietne dať súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka, je odvolanie vedľajšieho účastníka bez tohto súhlasu právne neúčinné. Z uvedeného vyplýva, že akýkoľvek úkon v konaní vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje, pričom odvolanie alebo dovolanie môže podať len so súhlasom hlavného účastníka. Z tejto dikcie nemožno jednoznačne odvodiť, že úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým nesúhlasí hlavný účastník, bude automaticky zo strany súdu zamietnutý. Nasvedčuje tomu dikcia § 93 ods. 4 O.s.p. „posúdi ich súd po zvážení všetkých okolností“. Z tejto dikcie možno vyvodiť, že súd bude úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým nevyslovil súhlas hlavný účastník, posudzovať so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Môže sa totiž stať, že takýto úkon bude vlastne hlavnému účastníkovi na prospech, v tom prípade môže súd zvážiť, že takýto úkon vykoná, a to napriek nesúhlasu hlavného účastníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/27/2012 zo dňa 27. 8. 2012).

V preskúmvanej veci podal vedľajší účastník odvolanie bez akéhokoľvek kontaktu so žalovaným účastníkom, na strane ktorého vystupuje a teda aj bez vyžiadania si súhlasu k takémuto úkonu. Táto vada postupu konania vedľajšieho účastníka bola zhojená následne prejavom vôle žalovaného urobeným na výzvu odvolacieho súdu. Z tohto prejavu vôle je možné vyvodiť, že vedľajší účastník neodmieta odvolanie podané vedľajším účastníkom, ktoré mu bolo riadne doručené.

Za tohto stavu, napriek skutočnosti, že žalovaný v priebehu prvostupňového konania nepriamo uznal do zápisnice súdu svoj záväzok a výslovne prejavil vôľu ho zaplatiť v mesačných splátkach, neodporujú tieto skoršie prejavy vôle žalovaného neskôr podanému odvolaniu vedľajšieho účastníka. Navyše žalovaný vo svojom dodatočnom vyjadrení sa k podaniu odvolaniu vedľajším účastníkom takéto odvolanie neodmietol a vyslovil s ním svoj súhlas. Z týchto dôvodov odvolací súd musel preskúmať opodstatnenosť odvolania podaného vedľajším účastníkom z hľadiska hmotného práva.

Účastníci uzavreli dňa 20.11.2008 a 25.11.2008 spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008.

V čase uzatvárania zmlúv o pripojení a ich dodatku už bolo účinné ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považuje aj také ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Takouto neprimerane vysokou sankciou za omeškanie môže byť dohodnutá výška úroku z omeškania, alebo dohodnutá výška zmluvnej pokuty, poprípade aj ich kombinácia.

Zo žiadnych z ustanovení Občianskeho zákonníka, ale ani z ustanovení Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007. Z. z., či Zákona o spotrebiteľských úveroch č.258/2001 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia

zmlúv nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Jedinou podmienkou platnosti je primeranosť tejto sankcie v porovnaní so závažnosťou nesplnenia záväzku spotrebiteľom.

Pojem „neprimerane vysoká zmluvná pokuta“ obsahuje s účinnosťou od 1. 1. 2008 nielen § 301 Obchodného zákonníka, ale aj ust. § 545a Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k úprave stanovenej v § 54 ods. 1 vetá prvá Občianskeho zákonníka nesmú sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou odchýliť od úpravy uvedenej v Občianskom zákonníku v neprospech spotrebiteľa.

Zmluvná pokuta je peňažitá čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, a to bez ohľadu na to, či porušením povinností vznikla veriteľovi škoda. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Pokuta však plní aj funkciu paušalizovanej náhrady škody. Veriteľovi uľahčuje dôkaznú situáciu v tom, že nemusí preukazovať vznik škody, ani jej výšku. Stačí, aby v súdnom konaní preukázal porušenie zmluvnej povinnosti, ktorá podľa dohody zmluvných strán mala za následok vznik práva na zmluvnú pokutu. V dôsledku toho je dlžník povinný zmluvnú pokutu zaplatiť bez ohľadu na to, či veriteľovi vôbec nejaká škoda vznikla. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty preto vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti, teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške, než je výška zmluvnej pokuty.

V tejto súvislosti odvolací súd sa nestotožňuje s právnym názorom vysloveným napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16Co 33/2012 zo dňa 16.4.2012, v ktorom bol skôr uvedený názor vyslovený.

Pokiaľ má vymáhaná sankcia charakter zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve, je treba rozlišovať medzi neplatnosťou zmluvného dojednania o zmluvnej pokute podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a jej neplatnosťou ako neprimeranej zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre „neprimerane vysokú sumu“ sankcie. Zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve môže byť neplatná ako neprimeraná zmluvná podmienka napriek tomu, že v prípade nespotebiteľskej zmluvy by jej dojednanie bolo v súlade s dobrými mravmi. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie.

Platnosť dohody o zmluvnej pokute v nespotebiteľských zmluvách môže súd skúmať tak z hľadiska splnenia podmienok uvedených v ust. § 544 a násl. Občianskeho zákonníka, ale aj z dôvodov upravených v § 39 Občianskeho zákonníka, predovšetkým pre rozpor s dobrými mravmi. V spotrebiteľských zmluvách však môže byť dôvodom pre absolútnu neplatnosť zmluvného dojednania o zmluvnej pokute aj neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky v prípade, že požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka).

Odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ má byť sankciou preskúmanou podľa uvedeného ustanovenia zmluvná pokuta, neobmedzuje sa súd len na preskúmanie toho, či jej výška zodpovedá uhradzovanej - reparačnej funkcii, ale aj funkcii sankčnej. Vyplýva to aj z formulácie tohto ustanovenia, ktoré sa vzťahuje aj na zaplatenie „neprimerane vysokých súm ako sankcie“. Zmluvnú pokutu možno považovať za primerane vysokú sankciu, pokiaľ neprimerane neprekračuje tak výšku zabezpečovanej sumy (uhradzovacia funkcia), ako aj súhrn prípadných škôd, ktoré možno v konkrétnom prípade očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (sankčná funkcia). Znamená to, že súd môže označiť takéto dojednanie v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy.

Zákonná úprava o zmluvnej pokute v nespotebiteľských zmluvách má osobitnú úpravu postupu súdu v prípade zistenia, že zmluvná pokuta bola dohodnutá v neprimerane vysokej výške (§ 545a Občianskeho zákonníka). Toto ustanovenie, vzhľadom k osobitnej úprave v § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, nie je použiteľné v spotrebiteľských zmluvách. Pokiaľ takouto sankciou je dohoda o zmluvnej pokute, môže byť takéto ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy neplatné ako neprijateľná zmluvná podmienka. Keďže neplatnosť sa týka dohodnutej zmluvnej podmienky, nie je možné v prípade záveru

o neprijateľnosti dohody o zmluvnej pokute súčasne aplikovať moderačné právo súdu podľa § 545a Občianskeho zákonníka.

Neprijateľnosť zmluvného ustanovenia o zmluvnej pokute v zmysle § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka musí existovať ku dňu uzavretia zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k tomu došlo.

V tejto súvislosti je treba poukázať aj na čl. 4 ods. 1 Smernice Rady (ES) 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

V podstate rovnaký obsah má ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.3.2010. Podľa neho pri posudzovaní neprijateľnosti zmluvných podmienok sa nemá prihliadať len na samotný text zmluvy a všeobecných obchodných podmienok dodávateľa, ale aj na širšie súvislosti, ktoré charakterizujú samotné dojednanie spotrebiteľskej zmluvy a na obsah ostatných podmienok zmluvy.

Pre záver o neprimeranosti (nekalosti) zmluvnej podmienky upravujúcej sankciu za nesplnenie záväzku spotrebiteľom nestačí len záver o tom, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná.

Je vylúčené urobiť záver o neprimerane vysokej sankcii len po porovnaní s jednou z viacerých skutočností, za existencie ktorých bola zmluva uzavretá, a to v závislosti od času prípadného porušenia zmluvnej povinnosti v priebehu doby viazanosti spotrebiteľa.

To vypuklé vyplýva práve z preskúmvanej veci, v ktorej žalovaný zobral od žalobcu mobilný telefón v predajnej cene 149,04 eur, koncové zariadenie k internetu v cene 208,79 eur a notebook v cene 431,52 eur. Žalovaný teda na základe zmlúv uzavretých so žalobcom od neho prevzal hnutelné veci v hodnote 789,35 eur, teda v hodnote prevyšujúcej úhrnnú výšku oboch zmluvných pokút uplatňovaných žalobcom v tomto súdnom konaní. Ani po zohľadnení ďalšej zmluvnej pokuty vo výške 663,88 eur dohodnutej v súvislosti s kúpnu zmluvou notebooku, ktorá nie je predmetom tohto konania, by nebolo možné považovať úhrnnú výšku všetkých zmluvných pokút za neprimerane vysokú sankciu spojenú s nesplnením záväzku žalovaného.

Z hľadiska posudzovanej primeranosti sankcie tvorenej dohodnutou zmluvnou pokutou je právne relevantná taká výška, ktorá zahrňuje aj prípad, keď kupujúci spotrebiteľ nezaplatí predávajúcemu nič ani zakúpené technologické zariadenie, ani z titulu minimálnej ceny služby za dobu viazanosti.

Ak výška dojednanej zmluvnej pokuty v čase uzavretia spotrebiteľskej zmluvy je primeraná výške zabezpečovanej sumy (napr. kúpna cena poskytnutého technického vybavenia), ako aj výške zodpovedajúcej súhrnu prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti (napr. úhrn minimálnych náhrad zo zmluvy o pripojení za celé obdobie viazanosti, ktorý nebol zaplatený), nie sú splnené podmienky pre záver o neprijateľnosti zmluvnej podmienky podľa § 53 ods. 4 písm. k), ods. 5 Občianskeho zákonníka v teraz platnom znení. Pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty nie je možné neprihliadať k trhovej cene telefónu, notebooku a koncovému zariadeniu k internetu, a teda k majetkovému prospechu, ktorý získal žalovaný tým, že kúpil tieto zariadenia len za symbolickú akciovú cenu. Žalovaný mal možnosť si zakúpiť tieto zariadenia u žalobcu za ich predajnú cenu bez akejkoľvek viazanosti, avšak dal prednosť uzavretiu zmluvy o pripojení spojenej s kúpnu zmluvou uvedeného zariadenia za akciové ceny, ktorých výška bola dôvodom vzniku zmluvného záväzku žalovaného prijímať služby od žalobcu minimálne vo výške dohodnutej v zmluve počas obdobia 24, pres. 36 mesiacov. Tým, že žalovaný nezaplatil ani minimálnu časť z fakturovanej ceny za služby, ba ani akciové ceny zakúpených prístrojov, porušil svoju zmluvnú povinnosť, čo podľa zmlúv o pripojení a ich dodatkov má za dôsledok vznik povinnosti žalovaného zaplatiť dojednanú zmluvnú pokutu.

Neobstojí názor odvolateľa o nevyváženosti dohody o zmluvnej pokute z dôvodu, že by zmluvnou pokutou mal byť výlučne sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ. V tejto súvislosti

odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 1.9.2000 sp. zn. 4Obdo/4/1999, ktorý je možné aplikovať aj na občiansko-právne vzťahy.

Záver prvostupňového súdu, že konkrétne zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, sa preto odvíja od posúdenia všetkých osobitostí konkrétneho prípadu.

Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa dospel odvolací súd k záveru, že prvostupňový súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil správne právne závery a vo veci aj rozhodol vecne správne. Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods.1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, ktorou bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi istinu prevyšujúcu sumu 452,82 eur.

Podľa toho istého právneho ustanovenia bol potvrdený rozsudok aj v napadnutej časti týkajúcej sa úroku z omeškania. Výška tohto úroku z omeškania, ani doba splatnosti nebola osobitne odvolaním napadnutá. Vzhľadom k viazanosti odvolacieho súdu dôvodmi podaného odvolania odvolací súd nemal dôvod túto časť rozsudku preskúmať (§ 212 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd v súlade s § 238 ods. 3 O.s.p. pripustil proti tomuto rozsudku dovolanie, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Na základe prípadného dovolania je žiadúce, aby dovolací súd dal odpoveď na otázku, či:

Je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, písomná dohoda o zmluvnej pokute tvoriaca súčasť spotrebiteľskej zmluvy o pripojení a jej dodatku obsahujúceho kúpnu zmluvu o predaji konkrétneho technologického zariadenia spotrebiteľovi za symbolickú akciovú cenu za splnenia podmienky neporušenia zmluvy o pripojení počas dohodnutej doby viazanosti, ak výška dohodnutej zmluvnej pokuty (príp. súčtu dohodnutých zmluvných pokút) neprimerane nepresahuje výšku súčtu obvyklej, neakciovej predajnej ceny uvedeného technologického zariadenia a úhrnej sumy ceny služby, ktorú by spotrebiteľ zaplatil za celé dohodnuté obdobie viazanosti (pri dohodnutí minimálnej mesačnej ceny služby)?

Táto otázka vyplýva z rozdielnej rozhodovacej praxe týkajúcej sa výkladu ustanovení § 53 ods. 4, písm. k), ods. 5, 10 v spojení s § 544 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní platnosti tých častí zmlúv o pripojení podľa § 43 a nasl. z. č. 610/2003 Z. z. v znení ich dodatkov obsahujúcich kúpnu zmluvu o predaji technického zariadenia (spravidla mobilného telefónu) za zľavnenú, spravidla symbolickú cenu, obsahujúcu dojednanie o zmluvnej pokute.

Ako vyplýva z rozsudkov tunajšieho súdu sp. zn.16Co/33/2012 zo dňa 16.4.2012, ale i 2Co/137/2013 zo dňa 29.6.2011, považovali súdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. k) Občianskeho zákonníka a preto neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, dohodu o zmluvnej pokute, ktorá zaväzovala žalovaného spotrebiteľa k jej zaplateniu „počas celej doby viazanosti“, a to aj v prípade, ak si spotrebiteľ plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované dodávateľom a riadne platil ich úhradu až do doby „krátko pred uplynutím doby viazanosti“, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady, mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty podľa uvedených rozhodnutí nerozlišuje medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. Podľa tohoto názoru musí byť platné dojednanie zmluvnej pokuty také, že toto musí byť primeranou sankciou, zohľadňujúcou čiastočné plnenie zo služby zo zmluvy o pripojení, ku ktorémukoľvek dátumu počas doby viazanosti, ku ktorému spotrebiteľ poruší zmluvnú povinnosť, čo podľa zmluvy je dôvodom pre vznik práva na zmluvnú pokutu.

Tento názor pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty neposudzuje skutočnú predajnú cenu technického zariadenia, ktoré spotrebiteľ kúpil za symbolickú akciovú cenu naviazanú na dobu viazanosti, počas ktorej sa spotrebiteľ zaviazal platiť za dodávané služby cenu najmenej v dohodnutej výške. Obe tieto položky predstavujú minimálnu výšku ujmy, ktorú dodávateľ pri uzatváraní zmluvy zabezpečil zmluvnou pokutou. Pokiaľ výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprekračuje neprimerane súčet peňažného vyjadrenia oboch

týchto položiek, podľa stavu existujúceho ku dňu uzavretia uvedených zmlúv, nie je daný dôvod pre záver o neprimeranosti a preto neplatnosti dojednania o zmluvnej pokute.

Preto sa má primeranosť zmluvnej pokuty v sporoch s takýmto predmetom posudzovať porovnaním s výškou potencionálnej ujmy vyčíslenej ku dňu uzavretia zmluvy a nie podľa ujmy reálne existujúcej ku dňu vzniku práva na zmluvnú pokutu.

Dojednanie výšky zmluvnej pokuty osobitne k jednotlivým dňom počas celej dohodnutej doby viazanosti, meniacej sa v závislosti od plynutia doby viazanosti, nie je podmienkou primeranosti zmluvnej pokuty v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

Odvolačný súd je viazaný dôvodmi podaného odvolania aj čo sa týka rozhodnutia o náhrade trov prvostupňového konania. Keďže v preskúmvanej veci vedľajší účastník v podanom odvolaní nespochybňuje správnosť jednotlivých častí prisúdenej náhrady trov prvostupňového konania, musel byť bez ďalšieho potvrdený aj výrok prvostupňového rozsudku o náhrade trov konania.

Vedľajší účastník v priebehu odvolacieho konania podal aj návrh na prerušenie odvolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. Podľa tohto ustanovenia súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor ES o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy.

Konanie pred Súdnym dvorom ES o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktov Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože Súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ust. § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu Súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci sa aplikujú ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. nevyhovie, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá v takom prípade procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) ani g) O.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/118/2012 zo dňa 21. 6. 2012).

Keďže v danej veci nevznikla potreba stanoviť hranice aplikovateľnosti únieového práva, nakoľko právna úprava vnútroštátneho slovenského práva dostatočným spôsobom v danej veci umožňuje aplikáciu predmetnej Smernice, odvolací súd návrhu vedľajšieho účastníka na predloženie žiadosti na prejudiciálne konanie európskemu Súdnemu dvoru nepredložil.

Dôvodom pre zamietnutie návrhu na prerušenie konania bola navyše skutočnosť, že súd konanie preruší len vtedy, ak už predtým alebo súčasne rozhodol o podaní takejto žiadosti Súdnemu dvoru, čo sa v preskúmvanej veci nestalo.

Úspech v odvolacom konaní mal žalobca. Preto mu v súlade s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Žalobca si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka, avšak výšku uplatnenej náhrady trov nevyčíslil. Preto v súlade s § 151 ods. 2 O.s.p. bolo vyhlásené len rozhodnutie o prisúdení náhrady trov odvolacieho konania žalobcovi vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ale aj vo vzťahu ku žalovanému.

V tejto súvislosti bolo potrebné vyriešiť, či a za akých podmienok vzniká žalovanému účastníkovi, ktorý sám nepodal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, ale ktorý dal súhlas k podaniu odvolania vedľajším účastníkom v prípade neúspechu v odvolacom konaní, povinnosť nahradiť odvolacie trovy úspešnému účastníkovi (§ 93 ods. 4 v spojení s § 140 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Podľa doterajšej praxe sa v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vystupoval vedľajší účastník, sa mohla priznať náhrada trov aj vedľajšiemu účastníkovi a v prípade neúspechu mohol byť odsúdený vedľajší účastník k náhrade trov víťaznému účastníkovi (napr. Občianský súdny rád Komentár I. diel, 7. vydanie C.H.Beck 2006, str. 410). Účastník a teda aj vedľajší účastník si sám platil trovy, ktoré sú spojené s jeho procesnými úkonmi (§ 140 ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Avšak podľa toho istého ustanovenia spoločné trovy platia účastníci (a teda aj účastník a vedľajší účastník) podľa pomeru účastníctva vo veci samej, alebo na konaní. Pomer účastníctva vo veci samej sa spravuje hmotným právom. Pomer účastníctva v konaní vyplýva z konkrétnej účasti účastníka (a teda aj vedľajšieho účastníka) na konaní. Vedľajší účastník je teda povinný hradiť úspešnému účastníkovi trovy konania vzniklé odvolaním vedľajšieho účastníka.

Pokiaľ neúspešný vedľajší účastník podal odvolanie so súhlasom účastníka, na ktorého strane koná, môže súd rozhodnúť o solidárnej povinnosti neúspešného účastníka a vedľajšieho účastníka nahradiť trovy úspešnému účastníkovi.

Samostatné posudzovanie vzniku povinnosti k náhrade trov úspešnému účastníkovi by potom vzniklo v prípade, že len neúspešný účastník alebo vedľajší účastník stojaci na jeho strane procesne zavinili vznik takýchto trov a teda aj v prípade, že vedľajší účastník podal odvolanie, ktoré odporuje úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Keďže v preskúmvanej veci žalovaný, hoci len dodatočne, súhlasil s odvolaním vedľajšieho účastníka, odvolací súd prisúdil náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi za strany oboch žalovaných spoločne a nerozdielne.

Vzhľadom k tomu, že úspešný žalobca pri podávaní návrhu na náhradu trov odvolacieho konania, ani neskôr do rozhodnutia odvolacieho súdu, nevyčíslil náhradu trov právneho zastúpenia, rozhodol odvolací súd podľa § 151 ods. 1 O.s.p. len o prisúdení náhrady trov konania žalobcovi. Tento však ani v lehote nasledujúcich 3 pracovných dní po vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu trovy právneho zastúpenia nevyčíslil. V dôsledku toho prestal byť odvolací súd viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov a rozhodol o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania všetkým účastníkom (§ 151 ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p.).

Vo veci rozhodol odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomu rozsudku nie je odvolanie prípustné.